

#múltunk #elődök
#anyakönyv
#nátha #influenza
#házi orvos
#facebook #gyerekek
#internet

Liget

A SZÉKELYHON-NAPILAPOK HETENTE MEGJELENŐ ÉLETMÓD-MELLÉKLETE
2018. NOVEMBER 23., PÉNTEK • I. ÉVFOLYAM, 3. SZÁM • 4 OLDAL

GYÖKEREINKRŐL MESÉLNEK A CSALÁDFÁK

Tévhitet oszlat el, örökölt tulajdonságokat magyarázhat meg és erősítheti gyökereinket. Ma már történészek, de pszichológusok is szeretettel tanulmányozzák, hogy jobban belelássanak akár egy ismert személyiség, akár egy páciens életébe, miért ne: „lelkébe”. Buksa Ferenc református lelkész közel tizenöt éve foglalkozik családfakutatással.

Saját családjának jobb megismerése vezetete oda Buksa Ferenc rigmányi lelkész, hogy elkezdjen az anyakönyvekben kutakodni, s elkészítse elsőként saját családfáját. A kíváncsiság vezérelte, amikor olvasni kezdte az anyakönyveket, családkönyveket, s ezekből egy addig ismeretlen világ tárult fel előtte. Nemcsak az derült ki, hogy minden eddigi szolgálati helyen vannak gyökerei, hanem az is, hogy közös gyökerei vannak több neves marosszéki személyiséggel. Elsősorban a hajdani kis- és középneves, illetve szabad székely családok kutatásával foglalkozik, de az erdélyi főúri családfák is érdeklik.

A perirat valóságos genealógiai paradicsom

Az adatok összegyűjtésében a család által örökölt születési, házasságkötési és elhalálozási adatok mellett az állami anyakönyvezés is segítséget jelent, hiszen részletes információkat tartalmaz a szemé-

lyekről. Az állami anyakönyvezés valamivel több, mint 120 éves. Az egyházi anyakönyvezés sokkal régebbi, ha fennmaradt, akkor a legtöbb esetben 18-19. századi információkat is ki lehet nyerni. Ám ezek a régebbi egyházi anyakönyvek nem az egyházközségek tulajdonában, hanem a levéltárakban vannak. „Mivel régebb az emberek legfőbb vagyona a föld volt, minden tenyérnyi földhöz ragaszkodtak és pereskedtek is miattuk. A periratokból sok rokon szálát fel lehet kutatni, ez persze időigényes feladat. A legrégebbi feljegyzések a főúri családokról vannak, általában ezeket a családfákat már elkészítették, történelmi iratokban feljegyezték. Marosszéken az 1610-es évekig találunk adatokat a periratokban, ezek mindenike valóságos genealógiai paradicsom” – mesél munkájáról a lelkész.

Szám adatok útvesztőiben

Ha megnézzük egy-egy családfát, nemcsak az derül ki, hogy kik voltak elődeink, hanem az is, hogy milyen kicsi a világ. Hiszen tíz generáció 1024 személyt ölel fel, ha 20 generációs adatokat tudnánk összegyűjteni, akkor több mint 1 048 000 „rokonunkat” ismer-

nénk meg. A harminc generációs számbavétellel már egymilliárd felett lenne az őseink száma, és a negyvenedik generáció, az már a Krisztus után 500. körül élteket is tartalmazná, s a számítások szerint 1 billió feletti személyt tartalmazna. Buksa Ferenc szerint a matematikai számítások alapján bizonyítani lehet, hogy nagyon sok közös ősről van. Például a szomszédos településeken már 5-7. generációra visszamenőleg is rokon szálak fűzik össze a lakókat. Az azonos nevű családokról sokszor azt mondjuk, hogy névrokonok csak, de ha jobban kutunk, akkor kiderül, hogy nevük nem véletlenül közös, vérrokon-ságban is lehetnek egymással.

Sokszínűségről mesélnek

A családfák nyitott könyvként tárják elénk, hogy őseink hogyan házasodtak, kivel lettek vérrokonok. Amint Buksa Ferencről megtudjuk, kutatásai során bebizonyosodott, hogy mi, erdélyiek mindnyájan atyafiak, vérrokonok vagyunk. „Ha Marosszéken Mezőbándtól Kelementelkéig vagy Szovátáig visszavezetnénk a székely családok eredetét az 1600-as évekig, bebizonyosodna, hogy mindenkit mindenkivel rokon szálak fűznek össze” – állítja Buksa. A kutatásokból természetesen az is kiderül, hogy nincsenek szintiszta magyar családok. A családfakutató a kutatásai alapján elmondhatja, hogy a családokba – szinte kivétel nélkül mindenikbe – bekerültek románok vagy más nemzetiségűek, akár cigányok is. „Az 1800-as

években a székelyek a jó mester-séggel rendelkező cigány családok legényeihez férjhez adták lányikat. De nemcsak a nemzetiséget tekintve színesek a családok, hanem vallási keveredés is volt már az 1700-as évektől. Saját őseink múltját kutatva hiteles ismereteket szerzünk nemcsak családunkról, hanem szülőföldünk történetéről is” – vallja a lelkész.

Egész települések családfáját elkészítette

Annak érdekében hogy jobban megismerje azokat a családokat, amelyek körében lelkészként szolgál, Buksa Ferenc elkészítette a rigmányi és nyárádszéki lakók családfáját. Először csak magának, a rokon szálak átlátására gyűjtötte az adatokat, majd az idő múlásával, amikor már sok adat volt, elkészítette a két gyülekezet családjainak a fáját is. „Meggyőződésem, hogy az egész gyülekezet javára válik, ha megismerik a múltat, látják a rokon szálakat, kapcsolatokat. Megerősödhet bennük a múlthoz való ragaszkodás és az együvé tartozás érzése is” – mutat rá a lelképásztor, akinek a munkáit, a rigmányi családfákat a helyi református gyülekezeti házban meg is lehet tekinteni.

A kíváncsiság vezérelte Buksa Ferencet, amikor olvasni kezdte az anyakönyveket

FOTÓK: HAÁZ VINCE

Érdeklődnek a fiatalok

A városban élő vagy külföldre költözött fiatalok, középkorúak közül egyre többen érdeklődnek őseik iránt, és sokan megkeresik Buksa Ferencet, hogy segítsen nekik feltérképezni családjukat. „A külföldre kiköltözött elsősorban a gyökereiket szeretnék jobban megismerni, s lehetőségük is van áldozni ezekre a kutatásokra. De vannak olyan fiatalok, akik nem ismerik nagyszüleiket, vagy úgy érzik, elhallgatnak valamit a családban előlük, esetleg egy közelebbi, távolabbi rokonról nem tudnak semmit, és ez kíváncsivá teszi őket. Azokat, akik hozzám fordulnak, eligazítom, hogy a nevek alapján hol keressék az adatokat, s milyen módon keressenek rá egy-egy névre, vagy vigyenek tovább egy-egy megtalált szálát” – meséli Buksa Ferenc, akitől megtudtuk, hogy felkérésre is elkészít családfákat, amennyiben ideje engedi.

BUKSA FERENC

Buksa Ferenc Szentgericén született. A marosvásárhelyi Bolyai Farkas Gimnáziumban érettségizett 1997-ben, majd a Kolozsvári Protestáns Teológián folytatta tanulmányait. 2002-ben helyezték ki első szolgálati helyére, Bedébe és Szentháromságra. 2007-től a rigmányi és nyárádszéki reformátusok lelkésze. 2011-ben egyháztörténet szakterületen mesterizett a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen.

SIMON VIRÁG